

EKONOMİK SORUNLARIMIZI SADECE PARA POLİTİKASI İLE ÇÖZEMEYİZ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Para Politikası Kurulu yüzde 17 olan politika faizini 100 baz puan piyasa beklentisinin üstünde 200 baz puan arttırarak yüzde 17'den yüzde 19'a çıkardı. Karar bizce doğru bir zamanda alınmış ve gayet başarılı bir iletişimle piyasanın önüne geçilmiştir. Para politikasının başarılı olmasında "zaman" kavramı çok önemlidir. Nitekim bunun örneğini daha önceki dönemlerde gördük. Zamanında arttırılmayan politika faizleri daha sonra çok daha yüksek bir oranda arttırılmasına rağmen istenilen sonuçlar tam olarak alınamamıştır. Karar sonrasında piyasalarda döviz kurları bir miktar geriledi. Para Politikası Kurulu karar özetinde gerekçeler şöyle sunuldu:

"İç talep, döviz kuru, gıda ve emtia fiyatları ile beklentiler enflasyon görünümünü olumsuz etkiliyor. Arz kısıtları, ücret ve yönetilen, yönlendirilen fiyatlar enflasyon görünümü üzerindeki etkisini koruyor. Kredi büyümesi ve ithal maliyetlerindeki artışlar enflasyonda kademeli iyileşmeyi geciktiriyor. Önden yüklemeli ve piyasa beklentisinin üzerindeki faiz artışı ile vurgulanan sıkı para politikası makroekonomik ve finansal istikrarı olumlu etkileyecektir. Salgın gelişmesine bağlı olarak iktisadi faaliyet üzerinde riskler sürüyor. Küresel ekonomi görünümündeki iyileşme nedeniyle emtia, gıda ve petrol fiyatlarında artış görülüyor. Bu nedenle önden yüklemeli ve güçlü bir ilave parasal sıkılaştırma yapılmasına karar verilmiştir. Enflasyonda kalıcı düşüşe ve fiyat istikrarına işaret eden güçlü göstergeler oluşana kadar sıkı para politikası duruşu kararlılıkla sürdürülecektir. Gerekmesi durumunda ilave parasal sıkılaştırma da yapılacaktır."

Bu karar aşamasında gerek enflasyon gelişmeleri, gerek küresel faizlerde (özellikle Amerikan 10 yıllık tahvillerinde) yaşanan yükselmeler bizim gibi ülkelere para akışını olumsuz etkiliyordu. Bu kararla Türkiye gelişen ülkeler arasında faiz-enflasyon (ex-ante) makasındaki orana göre en yüksek (yüzde 4) reel faiz vermeye başlıyor. Son dönemde yaşanan döviz-kur artışlarının nedeni büyük ölçüde dışsal faktörler. Kırılgan yapıımız nedeniyle risk primimizde de yükseklik devam ediyor Enflasyonda ise özellikle manşet enflasyon üzerinde ciddi etkisi olan çekirdek enflasyonda (B) yakın dönem ivmesi yüze 20'nin üzerine çıkmıştı. Çekirdek enflasyonun mevsimsellikten arındırılmış ve yıllıklandırılmış artış oranları son 12 ayda yüzde 16.9, son 6 ayda yüzde 20, son üç ayda yüzde 22, son iki ayda yüzde 21.5 civarında gerçekleşti. 2016-2020 döneminde sepet kur ortalama yüzde 22.6 artmış, reel kur endeksi ise (-) yüzde 33 oranında azalmış enflasyon ise TÜFE'de yüzde 15.6 ÜFE'de yüzde 27.09 oldu. Bugünkü sorun sadece talep değil aynı zamanda maliyet enflasyonunu da birlikte yaşamamızdır. 2017 sonrasındaki yanlış politikaların bedelini rezerv kaybı ve yüksek faizle ödemeye devam ediyoruz.

Bu rakamlar enflasyonun henüz zirveyi görmediğini gösteriyordu. Hâlbuki amaçlanan sürdürülebilir büyüme, işsizliğin azaltılması ve refahın tüm kesimlerce hissedilmesinin sağlanmasıydı. Bu hedeflerin tümü için öncelikli şart ise "kalıcı fiyat istikrarı". 2005 yılından bu yana T.C.M.B. hedeflediği fiyat istikrarını ve enflasyon oranlarını bir türlü realize edemiyor ve yanlış politikalarla kredibilite kaybına uğruyordu. T.C.M.B. nin yeni başkanı Sayın Naci Ağbal'ı göreve getirildiğinden bu yana kararlı söylemleri sıkı para politikasındaki ısrarı eylemlerinin de söylemlerini desteklemeye devam etmesi nedeniyle başarılı bulduğumuzu belirtmek isterim. İnşallah bu konuda siyasi etkiler altında kalmaz ve kredibilite arttırmasına izin verilmeye devam edilir. Bu faiz kararıyla yapılmak istenen Sn. Başkan'ın Reuters'e yaptığı açıklamalarla gayet net anlaşılıyor. İç talebi düşürmek, döviz kuru istikrarını sağlamak ve risk primlerini azaltmak, ters dolarizasyonda mesafe almak ve nihayet bu yolla makroekonomik istikrara destek vermek hedefleniyor. Dolarizasyon tehdidinde bir değişiklik yok. Döviz tevdiat hesaplarının geniş para arzı (M2) na oranı 2020 Haziranında yüzde 48.01 iken 2021 Mart ayında yüzde 51.60'a ulaştı.

Son olarak bu olumlu karara rağmen herşeyi para politikası ile çözemeyeceğimizi anlamamız gerektiğini vurgulayalım. Aksi halde enflasyon sorununu çözemediğimiz sürece faiz arttırmalarına devam edilecek. Para politikası, maliye politikası ve yapısal politikaların öncelik ve uyumluluklarını bütüncül bir bakış açısıyla, sorunları doğru teşhis ederek yönetmemiz gerekiyor. Faiz arttırmaları sadece zaman kazandırmaktadır. Bunları başarabilirsek bundan sonra ilk ele alacağımız eylem eksiye düşmüş rezervleri tekrar biriktirmeye başlamak olmalı. Faizlerin yükselmesi büyümemizi olumsuz etkileyebilir. IMF, OECD, FİTCH gibi kuruluşlar bu yılki büyüme oranlarımızı yaklaşık yüzde 6'ya yükselterek revize etmişlerdi. İşte bu nedenle yapısal sorunlarla ilgili kapsamlı çözüm önerileri getiren sadece adı değil içeriği reform niteliği taşıyan gerçekçi bir programa şiddetle ihtiyaç var.